

Historie jedné kapličky

Pozornosti návštěvníka při procházce Podhořím neunikne kaplička, nevelká pozdně klasicistní stavba, umístěná na západním svahu skloněném k Vltavě. Je zasvěcena sv. Václavu, patronu české země. Kaple sv. Václava v Podhoří byla vystavěna v r. 1865 manželi Vrzákovými, tehdejšími majiteli Lysolaj. První písemná zmínka o kapli je z r. 1907 (viz výpis z díla Posvátná místa Království českého od Ant. Podlahy, řada první, Arcidiecese Pražské, díl první). Stojí v něm: „*V Podhoří na úbočí stráně k břehu Vltavskému se sklánějící stojí malá kaplička sv. Václava s vížkou nad stříškou. V průčelí jest nápis „Bůh s námi 1865“.* Dále je v díle popsáno vnitřní vybavení kapličky. Praví se v něm: *"Vnitřek je zařízen chudičce; není tu ani oltářiku. Po straně visí podélný obraz z 18. století zná zorňující svatou rodinu (v postavách poprsních Ježíšek podává třešně sv. Anně)"*.

Tak jak byla v nedávných letech potlačena úcta k svatému Václavu, tak upadala do zapomnění i kaplička, zasvěcená jeho jménu. Přitom právě takové stavby vdechují naší krajině a městům duchovní rozměr a připomínají někdejší vysokou kulturní a náboženskou úroveň.

Devastace kapličky vyvrcholila v devadesátých letech minulého století, kdy se kaplička dostala doslova do dezolátního stavu. Zvon se ztratil již během druhé světové války, obraz z 18. stol. byl ukraden; zloději vnikli do kapličky dírou ve střeše. Dřevěný krov shnil, část střešních tašek chyběla. Ocelové dveře prorezly, ztratila se dřevěná křídla oken.

Bohudík se našli v naší obci občané, kteří nebyli k osudu kapličky lhostejní. Začátkem dubna 1994 byla zaregistrována „Společnost pro obnovu kaple sv. Václava a zvelebení kaple sv. Kláry v Praze-Troji“. Cílem této občanské společnosti byla a dosud je obnova a zvelebení kaplí na katastrálním území městské části Praha - Troja a jejich začlenění do kulturního života obce. Společnost se dále rozhodla podílet se na údržbě a rekonstrukci jiných kulturně historických a kulturních objektů nebo jejich částí v Praze - Troji, či zřízení objektů nových (např. pamětní desky, informační tabule, veřejná knihovna, museum a pod.). Společnost měla v době svého ustavení 26 členů, předsedkyní se stala a dosud je RNDr. Pavla Popovská, CSc.

Veřejnost se poprvé seznámila s aktivitou společnosti na výstavce o historii kaple sv. Václava v Podhoří koncem května 1994. Předpokládané náklady na obnovu kaple se nejevily jako malé. Společnost se proto obrátila na občany Troje, na podnikatele se sídlem v Troji nebo s podnikatelskými aktivitami v Troji, i na členy diplomatických sborů sídlících v Troji s výzvou a žádostí o finanční pomoc.

Řada občanů Troje přispěla na tento účel finančními dary podle svých možností. Společnost Arkáda bezplatně vypracovala projekt a technologii opravných prací. Kaple byla nejprve nově zaměřena, zaměření provedl ing. Tomáš Bryknar z Troje. Projekt opravy kaple pro stavební úřad vypracovali ing. R. Kaisr a ing. Z. Stehlík z atelieru Arkáda. Oprava byla konzultována s Pražským ústavem památkové péče, neboť kaple je zapsána v seznamu nemovitých kulturních památek hl. m. Prahy. Součástí projektu byla i úprava

bezprostředního okolí kaple, které je, tak jako kaple, v majetku městské části. Záměrem bylo, aby zde před kaplí vznikla malá vydlážděná teráska s výhledem na Vltavu a protější podbabské stráně a Podhoří, čímž přibýlo další milé místo k zastavení při procházce. Přístup ke kapli je pouze od jihu úzkou cestou pod zahradou doc. Tomana, neboť původní přístup od západu od ulice V Podhoří na úpatí svahu již neexistuje a je v současné době již součástí soukromé parcely.

V únoru 1995 se konalo u kapličky sv. Václava v Podhoří stavební řízení. Bylo na něm konstatováno, že „Společnost pro obnovu kaple sv. Václava a zvelebení kaple sv. Kláry v Praze-Troji“ splnila všechny požadavky potřebné pro vydání stavebního povolení. Toto řízení bylo vlastně poslední administrativní tečkou před započítím obnovy kaple. Nic tedy již nebránilo tomu, aby byla oprava kapličky provedena.

V neděli 27. října 1996 konečně nadešel den, kdy nadšení a obětavost slavily úspěch: tehdejší vikář (nynější biskup) Václav Malý vysvětil již opravenou kapli. Jak výstižně napsal v tehdejšíh trojském zpravodaji doc. Toman: *„Kaple Sv. Václava v Podhoří je živým svědectvím jednotící minulosti uchované do dneška pro budoucnost. Kaple - jako novoklasicistní solitér - byla vystavěna roku 1865 majitelem Lysolaj JUDr. Vrzákem. Byla poutním místem, zvonící, svědkem svateb i křtin. Od jejího postavení se datuje rozkvět Podhoří, přerod rybářské osady v obec s pevným řádem. Stavba a rekonstrukce domků, vilek, zvelebování zahrad - daly ožít tomuto tichému koutu. V té době se zde usazují nebo sem pravidelně zajíždějí F. L. Rieger, M. Tyrš, geolog J. Krejčí, poslanec H. Toman, Sv. Čech, Zd. Braunerová, J. Karásek ze Lvovic a další. V druhé polovině dvacátého století, polozapomenutá, čekala na své znovuzkříšení. Společnost pro obnovu kaple Sv. Kláry a Sv. Václava v čele s neúnavnou Dr. Popovskou se ujala obtížného úkolu: Materiální rekonstrukci přispět k rekonstrukci duchovní. Krok za krokem, úsilím sousedů, přispěním místních občanů, dárců i obce Troja se dílo podařilo. V neděli 27. října 1996, měsíc po Sv. Václavu a v předvečer našeho národního svátku se kolem zářivě svítící kaple sešlo více lidí než má Podhoří obyvatel. Důstojný pán vikář Václav Malý znovuvysvětil kapli Sv. Václava a nový zvon. Jeho řeč inspirovaná znalostí místa i lidí se v podzimním odpoledni klenula nad námi jako nová stavba zastřešující naše osudy. Dosud nacházejí ozvěnu jeho slova o kapli Sv. Václava jako kotvě pro všechny místní i poutníky, o snášenlivosti křesťanů, jinověrců a bezvěrců, o každodenní toleranci, která nám často chybí. A nad údolím se nesly písňe církevní i světské v té chvíli v jednotném chorálu...“*

Text B. Kudera

Publikováno v Trojském kurýru č. 75/2005 - prosinec